

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXXIII. Quomodò acquiratur jus capellæ, vel sepulturæ in Ecclesiis regularium, in quibus laïci juspatronatus obtinere nequeunt ad effectum præsentandi, sed tantùm ad effectus honorificos. De ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

nem à decimis præscribere possit. Quia intelligendus est, quando laicus sola temporis diuturnitate nititur, secus si ultra temporis lapsum tituli præsumptionem alleget: hoc enim sufficit in Gallia, ut jam fuit ostensum; maxime quando Ecclesiastici habent aliunde necessaria ad alimenta: quia hoc casu, decimæ non sunt de jure divino, & sic cessat ratio fundamentalis ejusdem Authoris. † Quamvis Rota Romana aliter judicare soleat, nempe solam possessionem immemorabilem non sufficere, nisi probetur fama privilegij ante Concilium Lateranense obtenti: ut probatur ex decisione 474. n. 3. & 4. part. 1. in recent. & apud Duran. decis. 205. num. 15. † Sed contraria opinio non solum in Gallia recepta est, verum etiam apud plurimos DD. Joan. Andreas in cap. cum Apostolica 7. num. 6. de his que sunt à Prelatis, & ibi Anton. de Butrio num. 17. Anchar. num. 6. Invol. num. 21. Latrea part. 2. allegat. 69. num. 17. Et communem hanc esse sententiam, testatur Alexand. consil. 6. numero 4. in fin. versic. pro quo adduco, & num. 5. & ibi Addit. in verb. latius, qui plures ejusdem opinionis DD. allegat, Theven. loco citato.

26 Ultimo loco advertendum est, quod licet Parochus primitivus fundatam habeat intentionem in exactione omnium decimarum; si tamen reperiat alia Ecclesia præscripsisse jus exigendi decimas; vel quod loco decimarum, prædia quedam adinstar Parochi sub censu annuo, aut alia præstatione concesserit, & appareat hanc annuam solutionem subrogatam esse in locum decimarum, non poterit aliquid pro decimis à Parocho primitivo prætendi: quia Ecclesia contra Ecclesiam jus decimas exigendi privative, præscribit spatio quadraginta annorum, c. ad aures, de præscript. cap. 1. cod. tit. lib. 6. Covarr. lib. 2. variar. resol. cap. 17. num. 7.

CAPUT LXXIII.

Quomodo acquiritur jus capellæ, vel sepulturæ in Ecclesiis regularium, in quibus laici juspatronatus obtinere nequeunt, ad effectum præsentandi, sed tantum ad effectus honorificos. De jure sepulturæ, an transeat ad hæredes sanguinis, vel ad extraneos. Utrum finita familia jus sepulturæ, aut jus apponendi arma, & insignia, possit alteri concedi in præjudicium memoriæ fundatoris. Arma, insignia, inscriptiones, & similia sculpta, vel duntaxat depicta in capella, aut Ecclesia per fundatores, aut benefactores, quando & quomodo apponi, vel auferri possint. Et quæ requirantur ad hoc ut benefactoris arma, de consensu regularium apponi queant in ipsorum Ecclesiis, remanentibus semper insignibus, & inscriptione facta in honorem memoriæ fundatoris.

SUMMARIUM.

- 1 Quamvis alicui competat jus sepulturæ in aliqua capella, non ideo sequitur, ad illum spectare jus capellæ.

Sanleg. Resol. Tom. I. Pars I.

- 2 Et è contra, concesso jure capellæ, non censetur concessum jus funerandi, nisi fuerit in concessione expressum.
- 3 Quando requiratur assensus Apostolicus in concessione capellæ, Remissivè.
- 4 Juspatronatus capellæ non acquiritur benefactoribus simplicibus, sed solis dotatoribus, seu fundatoribus.
- 5 Juspatronatus non competit laicis in Ecclesiis regularium. Intellige, ut num. 20.
- 6 Mortuo illo qui jus sepulturæ habet, totaque illius familia extincta, potest sepultura, aut capella alteri concedi. Intellige ut infra, numero 16. & 17.
- 7 Capellæ sunt membra Ecclesiæ, in qua sunt constructæ, & eodem modo regulandæ.
- 8 Capellæ potest edificari in Ecclesiis patronatæ, etiam invito & repugnante Patrono.
- 9 Insignia seu arma insculpta lapidi, apponere nemini potest, nisi sit fundator, seu Patronus.
- 10 Arma depicta in papyro possunt apponi in capella ab hærede fundatoris, ut ibi remaneant duntaxat durante anno luctus.
- 11 Inscriptio potest apponi in capella in honorem fundatoris.
- 12 Arma fundatoris non possunt tolli, etiam si tota illius familia fuisset extincta.
- 13 Ampliatur etiam si fundator fuisset declaratus proditor, & rebellis, ex Romani sententia.
- 14 Extincta familia simplicis benefactoris, ejus insignia tolli possunt, quamvis ejus sepultura insculpta.
- 15 Qui sepulturam habet, potest in ejus lapide insignia sua insculpi facere.
- 16 Quæ sepulchra sunt familiaria, & ad solos hæredes sanguinis transeant, & quæ ad quoscunque, etiam extraneos hæredes transmittantur.
- 17 Jus sepulchri, & insignium non transiit ad fidei commissarium.
- 18 Sicut nec jus capellæ, quando substitutus est extraneus.
- 19 Quid observandum sit quando religiosi concedunt ex urbanitate appositionem armorum aliis, quam fundatoribus.
- 20 Juspatronatus potest laicus acquirere in Ecclesiis regularium, quoad jura honorifica.
- 21 Hæres extraneus, cui ex urbanitate conceditur ut arma sua apponat, non potest auferre insignia fundatoris.
- 22 Quæ intervenire debeant, & sub quibus conditionibus permitti possit hæredi extraneo, ut arma sua apponat in capella, vel Ecclesia.

Variæ occurrunt controversiæ circa capellas, & jus arma & insignia lapidea aut depicta fundatorum, vel benefactorum in illis apponendi, & sepulturas aliarum personarum in eis prohibendi: pro quarum dilucidatione sequentia notanda sunt.

In primis enim, quod licet alicui competat jus sepulturæ intra capellam alicujus Ecclesiæ, non ex eo sequitur, ipsi competere jus capellæ; cum in una capella pluribus facultas, & jus sepulchri competere possit, quamvis nec illam fundaverint, nec dotaverint: at juspatronatus, seu jus capellæ, ad solum fundatorem, datorem vel constructorem pertinere possit. † Quam differentiam agnovit Ricc. in prax. 2. alienat. ver. Eccles. decis. 42. ubi dicit quod concessa capellæ, non censetur concessum jus funerandi; ideo monet tabelliones, ut in hoc advertant, dum super simili materia contractus recipiunt, ut apponant

3 nant clausulam cum iure funerandi. † Et eodem in loco, Ricc. explicat, quibus modis alicui capella concedi possit cum assensu Apostolico, vel sine eo: quod docet Quarant. in verb. alienatio, numero 49. Bonac. de alien. bon. Eccles. disput. 2. quest. 1. punct. 2. numero 12.

4 Secundò notandum est, magnam esse differentiam inter dotatores, seu fundatores capellæ; & benefactores: nam licet quis legatum pium, aut donationem fecerit alicui capellæ, non propterea prætere re potest quod jus patronatus sibi in tali capella competat: sed requiritur fundatio, vel donatio, per quam absque alia reservatione acquiratur fundatori, aut dotatori ius patronatus, seu ius honorificum in tali capella. Rot. decis. 89. num. 25. part. 6. recent. & decis. 517. num. 1. part. 1. recent. Duran. decis. 147. num. 1. sed ex eo quod quis sit benefactor, non propterea tale jus illi quæritur in capella, vel Ecclesia; imò requiritur quod in totum Ecclesia, seu capella dotetur. Ricc. in prax. juris patron. decis. 167. Duran. decis. 285. num. 35. & 94.

5 Tertio notandum est, non esse licitum personis secularibus obtinere ius patronatus in Ecclesiis regularium mendicantium, seu in ipsarum capellis: quia eo ipso quod seculares fundacionem aliquam faciunt in Ecclesiis regularium, ius quæsitum est religiosum, ut laici & seculares nullo modo se immiscere possint, cum fuerit talis fundatio effecta Sancta Sanctorum. Anchar. consil. 113. num. 3. Quia loca religiosa nequeunt esse in alicujus dominio: † unde si agatur de capella, siue de sepultura in Ecclesiis regularium concessa; laicus solum habet usum pro se, & suis successoribus, cum facultate prohibendi ne quis alius ibi sepeliri, aut ius capellæ prætere re possit: sed illo mortuo, & extincta ejus familia, ius illud potest per religiosos alteri concedi: ut ostendit Sanch. in consil. moral. lib. 2. cap. 3. dubit. 14. num. 4. † Ius patronatus autem talis capellæ in Monasteriis mendicantium fundatur, ad effectum præsentandi, non competit fundatori: cum libera administratio Ecclesiæ & capellarum in ea fundatarum competat religiosum: quia hæ capellæ judicantur tanquam accessoria, & membra ipsius Ecclesiæ, cap. indemnitate, §. final. de electione lib. 6. Boloquin. ad Joan. de Anania consil. 86. in principio.

8 Quarto notandum est, quod etiam si Ecclesia sit de iure patronatus alicujus, tamen tertius absque consensu patroni potest fundare, & ædificare capellam: imò eo invito, in eadem Ecclesia, quia ex hoc non fit præjudicium patrono; & tamen acquiritur utilitas Ecclesiæ: ideo si patronus contradicat, talis contradictio ratione caret: ut testatur Lambertin. de iure patron. lib. 1. part. 1. quest. 3. artic. 17. quem citat & sequitur Lezana in summa quest. regul. in verb. sepultura, numero 16.

9 Quintò concludendum est, nemini licere arma, & insignia insculpi facere in Ecclesia, vel capella, nisi fundatori, vel patroni ipsius Ecclesiæ, vel capellæ: quia armorum & insignium appositio, est quoddam dominij argumentum, juxta ea quæ notantur per Adden. ad Buratum decis. 323. num. 20. Chassan. in catal. glor. mundi, part. 1. confid. 55. Sola in consil. Sabaud. tit. de insignib. & armis, gloss. 2.

10 num. 7. Anchar. d. consil. 113. † Sed duntaxat possunt apponi arma depicta in papyro, non ut ibi perpetuò remaneant; sed durante duntaxat anno luctus. Bacquet des droicts de justice, cap. 20. num. 16. Traicté des droicts honorifiques, tit. des titres & coïn-

11 fures funebres, fol. 241. † Potest enim apponi inscriptio in honorem fundatoris: Rot. decis. 609.

numero 1. & seq. part. 5. recent. idem etiam de statutis marmoreis, & similibus, num. 2.

Sextò concluditur, arma seu insignia fundatoris semel appolita Ecclesiæ, vel templo, à nemine auferri posse, etiam si familia ipsius extincta sit: quia memoria fundatoris semper conservanda est, ne alij pii homines ab hujusmodi bonis operibus arceantur: argum. l. 1. Cod. de statutis & imagin. & pro conservatione memoriæ defuncti, datur officium iudicis: text. est in l. Quintus, §. Pomponius, ff. de annis legat. Joan. de Anan. consil. 86. & ibi Boloquin. in addit.

Amplia, ut quamvis arma rebellium, & proditorum destrui debeant; non tamen debent, nec possunt clerici arma fundatoris ab Ecclesia, vel capella tollere. Ludou. Roman. singul. 480. quod tamen non probatur per textum ab eo allegatos: ideo si casus occurreret, & ageretur de crimine læsæ majestatis, melius cogitandum esset.

Aliud statuendum est in benefactoribus, aut aliis qui solum ius sepulture habent in Ecclesia, vel capella: quia ut dictum est num. 6. extincta familia, ius sepulture alteri concedi potest; & per consequens ejus insignia etiam sepulture insculpta auferri: ut notat Lezana tom. 2. summa regul. cap. 11. numero 23. † Dixi insculpta sepulture, quia qui sepulchrum habet in Ecclesia, potest in ipsa sepulture insignia sua etiam humi insculpta in ipso lapide tenere, ut dicit Author dicti tractatus des droicts honorifiques, loco mox citato, quæ ex prædictis, extincta familia, abradi possunt: sed insignia fundatoris semper conservanda sunt.

Sed præmissa, quæ de jure sepulchrorum dicta sunt, intelligi debent cum distinctione: aut cum sepulchra familiaria sunt, utpote quæ pro se, & descendentes, seu pro se & tota familia, quis acceperit; & hæc extincta familia alteri concedi possunt, & insignia lapidi sepulchri insculpta tolli: aut sunt hæreditaria, & hæc non ad descendentes, aut familiares transeunt, sed ad hæredes, quævis extraneos: hanc distinctionem colligit ex l. Julia, cum l. sequentibus, ff. de religiosis & sepulch. fune. Molina de primog. lib. 1. cap. 24. num. 4. qui prædictam resolutionem comprobat: & secunda hæc intelligenda sunt tradita per Lambertin. de iure patron. lib. 1. part. 1. quest. 11. artic. 13. & l. 1. quest. 5. artic. 4. num. 3. & 10.

Quod autem jura sepulchrorum, & ius patronatus regulariter non transeant ad fideicommissum universalem, sed ad hæredes; quamvis transeant ad substitutos per substitutionem directam, tradit Fursar. de substitut. quest. 219. & 220. necnon quest. 224. & 235. cum pluribus ibi citatis. † Atque ita alia observavi & judicavi in quadam causa compromissaria mihi commissa inter quosdam Nobiles, in qua ius capellæ & sepulture fuit adiudicatum hæredibus, & non substitutis per fideicommissum; cetero partes acquirerunt: & inter cetera caput compromissi, istud specialiter in transactione consilio advocatorum confirmatum, advertebat quod illo casu substituti erant extranei, & non descendentes: hæredes verò de descendentes vide Barry de success. lib. 8. cap. 13. num. 33. & l. 1.

Septimò possunt religiosi ex meta gratificationis & urbanitate, concedere benefactori & eius hæredibus facultatem arma sua insculpi, vel depingendis in Ecclesia, vel capella. Anchar. d. consil. 113. num. 9. & 10. Quod tamen hoc casu ita faciendum est, ut tales benefactores declarent, quod per hunc modum armorum appositionem nullum ius, aut re-

Quæst. & Resol. benefic. Cap. LXXIV. 125

tulum, præter illud beneficiorum, acquirere intendunt. Quia licet superius dictum fuerit, nullum juspatronatus in Ecclesiis regularium acquiri posse; hoc dictum fuit de iurepatronatus quoad effectum præsentandi religiosos, quod secularibus competere non potest. † Sed quoad alios effectus, nempe quoad jus honorificum, & præminentiam, aliosque similes actus; certum est iurepatronatus secularibus, in Ecclesiis regularium concedi posse, ut decidit Cavalier, decis. 265. numero 6. & 7. post Lambertin. lib. 1. part. 1. art. 7. undecima quæstionis principalis, num. 3.

20 Octavò, si hæres extraneus, qui non est de familia fundatoris, velit sua insignia inscribi facere, hoc facere non potest absque dubio, auferendo fundatoris arma: Lambertin. de iurepatron. lib. 3. quæst. 5. art. 4. num. 8. † Remanentibus autem armis fundatoris, non potest talis hæres extraneus arma propria apponere, nisi pluribus concurrentibus.

21 Primò, quod illius author fuerit simplex benefactor, qui arma sua de consensu religiosorum apponerit. Secundò, quod talis hæres, qui vult arma sua apponere, constituat etiam se benefactorem, & in Ecclesiam liberalitatem exerceat. Tertiò, quod inscriptio apponatur in memoriam fundatoris, & quod ista sint arma & insignia benefactoris. Quartò, quod nullus alius super sit de familia fundatoris. Quæ omnia copiosè deducit Lambertin. d. lib. 3. de iurepatron. q. 5. art. 4. num. 8. & per totum.

nam, vel duas minus legitimas cum cursu 40. annorum.

- 6 Officium fuisse solitum concedi ad vitam, probari potest per testes.
- 6 Concessio officij ad vitam facta per totum capitulum, revocari nequit: quia capitulum nunquam moritur.
- 7 Prælati ardua negotia cum consensu capituli administrare possunt.
- 8 Quando posterior concessio non est conformis antiquis, & præcedentibus, non est ideo annullanda, sed reducenda ad formam antiquarum.
- 9 Clausula quoad vixeris, non alteratur per subsequentem clausulam, quamdiu benefeceris, vel per clausulam, ad beneplacitum.
- 10 Officiales Baronum ad vitam provisi, non debent per Barones revocari.
- 11 Barones sine causa officiales sic provisos removens, tenentur illis damna rescire.
- 12 Officialibus sine causa remoris competunt remedia possessoria.
- 13 Officia ad vitam alicui concessa vacare non possunt, nisi uno ex tribus modis, videlicet per obitum, renunciationem, vel delictum.
- 14 Qui emit officium soluto pretio, habet regressum contra vendentem pro restitutione pretij, quamvis emptio scienter facta fuisset.

Rector & capitulum collegij concesserat officium graffariatus jurisdictionis à dicto collegio dependentis, & provilus fuerat immixtus in possessionem illius officij, tanquam vacantis per liberam dimissionem, seu cessionem ultimi illius possessoris: cumque de dictæ provisionis validitate, & irrevocabilitate ageretur; Censui provisionem validam esse, & irrevocabilem. † Quia licet in alienationibus rerum, & bonorum ad similia collegia pertinentium, eadem requirantur solemnitates, quæ intervenire debent in alienationibus rerum & bonorum Ecclesiæ: prout determinavit Bertrand, consil. 281. per tot. volum. 4. ubi in specie loquitur de quadam alienatione prati, quæ facta fuerat per collegium S. Nicolai de Annexiaco, vulgò magnum collegium præsentis civitatis Avenion. † Tamen illud procedit, quando agitur de alienatione bonorum immobilium collegij; secus est, quando agitur de collatione officiorum à collegio dependentium, in quibus non requiruntur dictæ solemnitates; cum eorum alienatio non sit perpetua, sed vacare soleant, & ad collegium reverti per obitum provisi. Rot. decis. 622. num. 9. lib. 3. part. 3. divers. Burat. decis. 24. num. 12. & 13.

Quod maxime procedit, quando huiusmodi officia solita essent ad vitam possidentis conferri, prout dicitur de re solita concedi in emphyteusim, vel feudum, c. 2. & ibi DD. de feudis. Possunt enim solita sic concedi, alienari sine solemnitatibus: Burat. d. decis. 24. n. 14. Rot. d. decis. 622. num. 10. lib. 3. part. 3. divers. quia ex eo quod dicta officia semel exiverunt de mensa capituli, si de novo concedantur, non dicuntur amplius alienari. Rota dicta decis. 622. num. 10.

Et licet Grat. disc. 167. n. 9. requirat hoc casu probatione consuetudinis legitime præscriptæ, etiam cum contradictione officiali collegij, tamen non videtur ejus opinio hoc casu procedere; cum contrariū sit intentioni Rotæ Rom. quæ vult ad hoc ut res aliqua dicatur solita concedi, alterum ex duobus sufficere, nempe vel unam concessionem validam & solemnem, quæ præcedat, vel saltem duas minus solemnnes, cum cursu quadraginta annorum. Rot. divers. dec. 160. n. 5. part. 2. ubi dicitur hanc esse communem conclusionem.

L 3 Seraph,

CAPUT LXXIV.

De alienationibus factis per collegia Avenionensia: quod in eis requirantur solemnitates necessariæ in alienationibus bonorum Ecclesiæ; quæ tamen non sunt adhibendæ in concessione officiorum graffariatus à Collegio dependentium, quando solita sunt concedi ad vitam possessoris. Et quando constare dicatur de consuetudine concedendi ad vitam. Et de effectu harum clausularum, ad beneplacitum; vel, quamdiu bene feceris, & similibus; quæ non officiunt perpetuitati concessionis. Denique utrum resignatarius officij in casum evictionis, habeat regressum pro restitutione pretij contra resignantem.

SUMMARIUM.

- 1 In alienationibus bonorum magni Collegij Avenionensis adhibenda sunt omnes solemnitates requisite in alienatione bonorum Ecclesiæ.
- 2 In concessione officiorum ad vitam, non sunt observanda solemnitates requisite in alienationibus bonorum Ecclesiæ.
- 3 Quando res solita est concedi in emphyteusim ab Ecclesiæ, potest alienari & concedi sine solemnitatibus.
- 4 Vi doceatur rem aliquam solitam esse concedi in emphyteusim, non est necessario probanda consuetudo legitime præscripta: sed sufficit probare, vel unam præcedentem concessionem legitime.

Tom. I. Pars I.